

XXI TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine Jo24 ,1-2a.15-17.18b)

Lugemine Joosua raamatust:

Neil päevil kogus Joosua kõik Iisraeli suguharud Sekemisse ja kutsus Iisraeli vanemad, peamehed, kohtumõistjad ja ülevaatajad, ning nad astusid Jumala ette. Ja Joosua ütles kogu rahvale: "Kui te panete halvaks teenida Issandat, siis otsustage täna, keda te tahate teenida: kas neid jumalaid, keda teie vanemad teenisid teisel pool jõge, või emorlaste jumalaid, kelle maal te elate. Aga mina ja mu pere - meie teenime Issandat." Ja rahvas vastas ning ütles: "Jäägu see meist kaugele, et me jätame maha Issanda ja teenime teisi jumalaid. Sest tema on see, kes tõi meid ja meie vanemaid välja Egiptusemaalt, orjusekojast, ning kes on meie silme all teinud palju imetegusid. Tema on meid kaitsnud kogu meie teekonnal, kõigi rahvaste seas, kelle keskelt me läbi läksime. Sellepärast teenime ka meie Issandat, sest tema on meie Jumal." See on Jumala Sõna.

Vastulaul (Ps34 ,2-3.16-17.18-19.20-21.22-23 R:9a)

R: Vaadake ja nähke, kui hea on Issand.

Ma tänan Issandat igal ajal,
alati on tema kiitus mu suul.
Issandast kiitleb mu hing,
vaesed kuulevad ja rõõmustavad.

R:

Issanda silmad on õigete peal
ja tema kõrvad nende appihüüdmise poole.
Issanda pale on kurjategijate vastu,
et hävitada maa pealt nende mälestus.

R:

Õiged hüüavad ja Issand võtab neid kuulda,
ja tõmbab nad välja nende kitsikusest.
Issand on ligi neile, kes on murtud südamelt
ja päästab need, kelle vaim on rõhutatud.

R:

Õiget tabab palju õnnetusi,
kuid Issand tõmbab ta kõigist neist välja.
Issand hoiab tema luid-konte,
ega lase ühelgi neist murduda.

R:

Kurjus aga toob ülekohtusele surma
ja need, kes vihkavad õiget, saavad karistada.
Issand lunastab oma sulaste hinged,
kes tema juures pelgupaika otsivad, ei näe karistust.

R:

(Teine lugemine Ef5 ,21-32)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast efeslastele:

Vennad, alluge üksteisele ühisest aukartusest Kristuse ees. Naised, olge allaheitlikud oma meestele nii nagu Issandale. Sest mees on naise pea, nõnda kui Kristus on kiriku pea. Tema on kiriku lunastanud, sest see on tema ihu. Ja nii, nagu kirik allub Kristusele, nii olgu ka naised kõiges oma meestele. Mehed, armastage oma naisi, nii nagu Kristus on armastanud kirikut. Tema on kiriku eest

andnud ära iseenda, et teda vee ja sõna läbi puhtaks ja pühaks teha. Sest nõnda tahtis Kristus kirikut enda ette seada, et tal poleks mingit plekki, kortsu või mingit muud viga, et ta oleks püha ja laitmatu. Sellepärast peavad mehed armastama oma naise nagu iseenda ihu. Kes oma naist armastab, armastab iseennast, sest keegi pole kunagi vihanud omaenese ihu, vaid igauks toidab ja hoiab seda nagu Issand kirikut. Meie oleme Issanda ihu liikmed, sellepärast jätab mees oma ema ja isa ning hoiab oma naise poole, ja need kaks saavad üheks ihuks. See on suur saladus, sest ma räägin Kristusest ja kirikust. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 6,63b.68c)

Halleluuja. Issand, sinu sõnad on Vaim ja elu,
Sinul on igavese elu sõnad. Halleluuja.

Evangeelium Jh6 ,54.60-69)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Sel ajal ütles Jeesus Kapernauma sünagoogis: "Kes sööb minu ihu ja joob minu verd, sellel on igavene elu ja mina äratan ta üles viimsel päeval." Paljud Jeesuse jüngrid, kes olid teda kuulnud, ütlesid: "See jutt on julm, kes võiks seda kuulata?"

Jeesus aga teadis, et tema jüngrid seeüles nurisesid ja ta ütles neile: "Kas see pahandab teid? Mida aga võite öelda siis, kui te näete Inimese Poega üles minevat sinna, kus ta enne oli? Vaim teeb elavaks, ihust ei ole kasu millekski; sõnad, mis mina teile olen rääkinud, on Vaim ja elu. Aga teie seas on mõned, kes ei usu." Sest Jeesus teadis algusest peale kes need olid, kes ei uskunud, ja kes tema ära annab. Ja ta ütles: "Sellepärast olen mina teile öelnud, et keegi ei või tulla minu juurde, kui minu Isa pole seda temale andnud."

Sellest ajast peale läksid paljud tema jüngrid ära ega käinud enam koos temaga. Jeesus küsis aga kaheteistkümnelt: "Kas ka teie tahate ära minna?" Siimon Peetrus vastas talle: "Issand, kelle juurde on meil minna? Sinul on igavese elu sõnad, ning me oleme uskunud ja tundnud, et sina oled Jumala Püha."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, me kõik teame niisuguseid sõnu nagu "juhus", "juhuslik", "kaos" ja "tekkimine". Esmapilgul tundub, et neil sõnad on tähendus, et nad kirjeldavad reaalseid nähtusi või olukordi. Lähemal ja ausamal vaatlusel peame aga tunnistama, et kõik need mõisted tähendavad vaid seda, mida me ei tea, millest me ei saa aru. Me ei tea põhjust, miks midagi juhuslikult juhtub, ja kui kaos on korra vastand, siis mis on kaose põhimõte?; me ei tea, miks on midagi tekkinud, mis on tekkinud iseenesest, ja mis on see "ise", mille "enesest" on kõik alguse saanud.

Tavaliselt ei ole ju mõistlik juhinduda sellest, mida me ei tea. Kuid vahel pole lihtsalt valikut. Näiteks: kuigi me täpselt ei tea, mis homme päev toob, sirutuvad meie fantaasia, meie hirmud ja lootused tahes-tahtmata ettepoole ja annavad kuju meie kavatsustele. Kindlasti läheb nii mõndagi teisiti kui oskasime ette arvata, kuid meie õnnestumised saavad alguse enamasti ikkagi sellest, et oleme teinud süstemaatilist eeltööd. Selleks tuleb meil oma kavatsusi tehes mõelda läbi kõik tõenäolised ja mõistlikud tulevikustsenaariumid. Me palume selleks Jumala abi ja palvetame: Kyrie...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, sõna "usk" on omamoodi problemaatiline. Apostel Paulus on öelnud, et "usk on loodetava tõelisus ja nähtamatute asjade tõendus". (Hb 11,1) See tähendab tõlkes: usk on kindelolemine selles, mida loodetakse, ja veendumus

asjades, mida ei nähta.

Kuidas palun? Kuidas saaks keegi olla mingilgi moel kindel selles, et tema lootused täituvad? Kuidas saaks keegi olla lausa veendunud milleski, mida ta ei näe, see tähendab, mille olemasolu pole võimalik tõestada? ... Pähkel missugune, kas proovime hambaid?

Üldiselt on ju nii, et usk tähendab eelkõige seisukohavõttu tõenäosuse alusel. Näiteks kui öelda: "Ma usun, et homme tuleb ilus ilm", siis eeldab see seisukoht informatsiooni - pilku ilmajaama ennustusele, või vähemalt punaselt loojuva päikese nägemist. Kui aga öelda: "Ma loodan, et homme tuleb ilus ilm", siis ei nõua see õhkamine mingit eelteadmist, vaid väljendab inimese igatsust ilusa ilma järele. Just nii mõistame me erinevust usu ja lootuse vahel oma argipäevareaalsuses.

Sama loogikat järgivad ka loodusteadlased, ning jõuavad järeldusele, et teaduse meetodiga pole võimalik tõestada ei Jumala olemasolu ega inimese surmajärgset saatust. Siin maailmas lihtsalt esineb kahte tüüpi elemente ja olukordi: ühtesid neist saab süstematiseerida, nad alluvad kas täpsele või ligikaudsele arvutusele, teine tüüp kirjeldab nähtusi, mis on teaduse jaoks kas lõputu kordus või kulgemine, kas juhus või kaos, mis on olemas täiesti seletamatul kombel. Lisaks on veel nii mõndagi, mille kohta pole veel piisavalt infot, et saaks öelda, kummasse tüüpi nad kuuluvad.

Teadmatusse saab aga suhtuda jällegi kahte moodi - kas anda alla ja mitte midagi teha, või siis ikkagi hakata vastu, panustada variandile, mis on kasvõi murdosakese võrra tõenäolisem. Näiteks: kui me igatseme igaviku ja elu mõtte järele, siis on see seletamatu igatsus ise otsustavaks argumendiks uskuda, et Looja Jumal ja surmajärgne maailm on olemas. Sellepärast lähebki religioosne usk tavausust kaugemale ja nõuab, et meil tuleb olla kindlad lootuses ja veendunud ka siis, kui loodusteadus olemise lähteandmeteni ei ulatu.

Sarnaselt on ju ka teadusel kõige tema tarkuse juures oma usuelement - need on hüpoteesid ja teooriad, välja pakutud lahendusvõimalused, mida tuleb alles hakata kontrollima. Kuid võibolla kõige selgem argument on ikkagi meile argielust tuttavad kimbatusolukorrad. Näiteks maailma ajalugu vaadeldes küsime, miks on inimkond levinud üle kogu planeedi, miks ei jäänud nad elama sinna, kus nad sündisid, miks jäeti üldse kord maha oma kodukoht ja kodumaa? Ilmselt oli põhjuseks toidunappus, või jäi sünnimaa muul põhjusel kitsaks. Lahkujad ei teadnud enamasti, mis neid võõrsil ees ootab, aga riskisid siiski. Kindla surma asemel valisid nad edasimineku tundmatusse, vastu kõiki oma seniseid teadmisi ja tõenäosusi. Samal põhjusel saabusid siia, soisele ja külmale Eestimaale, kord ka meie esivanemad. Nii on alati tehtud: kui elu on ohus, siis tuleb otsida väljapääsu. Samamoodi tuleb midagi ette võtta siis, kui ohus on meie igavene elu.

Armsad õed ja vennad, me võime ette kujutada seda kitsikust, mida kogesid jüngrid, kui Jeesus rääkis neile oma liha söömisest ja vere joomisest. Nad tundsid Jeest kui imetegijat ja õpetajat, kuid nüüd äkki maaliti nende silmade ette kujutluspilt mingist ennekuulmatust, jubedast rituaalist. Nii olid nad kahevahel, justkui oleks nad meelitatud tunnelisse, mille teisest otsast valgus ei paista. Ja ikkagi, nad pidasid vastu, sest need kolm aastat koos Jeesusega olid neid veennud - selle tunneli lõpus peab olema valgus! Ja oligi. Veendugem selles ka meie. Aamen.